

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 30.05.2018
Vår ref.: 2018/20
Arkivnr.: 433.0

Rogaland fylkeskommune, Øksnevad vgs
Øksnevadvegen 1
4352 KLEPPE

Att. Torbjørn Haavardsholm

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogproduksjon på 7/1, Øksnevad i Klepp kommune

Rogaland fylkeskommune v/ Øksnevad vidaregåande skole har søkt om å plante hybridlerk på gnr/bnr 7/1, Øksnevad i Klepp kommune i Rogaland. Feltet er på 24 dekar, og er på eit tidlegare plantefelt av norsk gran med innslag av vrifuru.

Me vurderer at utsetting av hybridlerk på det omsøkte feltet ikkje vil føre til vesentleg risiko eller uheldige følger for naturmangfaldet. Fylkesmannen gir løyve til utplantinga som søkt om. Det er sett vilkår til løyvet.

Me viser til søknad, mottatt 02.01.2018, der de søker om å plante utanlandske treslag til skogproduksjon på gnr/bnr 7/1 i Klepp kommune.

Heimel

Utsetting av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål* (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV).

Søknaden

Rogaland fylkeskommune, v/ Øksnevad vidaregåande skole har søkt om å plante hybridlerk på gnr/bnr 7/1, Øksnevad i Klepp kommune i Rogaland. Feltet er på 24 dekar, og er på eit tidlegare plantefelt av gran (*Picea abies*) med innslag av vrifuru (*Pinus contorta*). Det søkast om å få sette ut 6000 planter av hybridlerk (*Larix xmarschlinsii*) på dette feltet.

Vurdering

Retningslinjer ved sakshandsaminga

Formålet med forskrifta er å hindre at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1 i naturmangfaldlova. Det er sentralt å sikre at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5.

Ved vurdering av ein søknad om utsetting skal ein leggja vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Det er ikkje heimel for å gi løyve dersom det er grunn til å tru at utsettinga kan føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet, enten på sjølve utplantingsområdet eller på området utanfor utplantingsområdet. Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

Kunnskapsgrunnlag

Det finnst god kunnskap om naturmangfaldet i området rundt Øksnevad, og ein del kunnskap om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbasen innanfor to km frå plantefeltet er i hovudsak frå 2014. I vår vurdering har me nytta opplysningar frå Naturbasen, Temakart Rogaland, Artsdatabanken sitt Artskart, Artsdatabanken sin svarteliste (*Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*) og raudliste (*Norsk rødliste for arter 2015*), lokal kunnskap, og kunnskap frå tidlegare sak om utplanting av framand treslag på delar av arealet med klageavgjerd frå Miljødirektoratet (14/10612). Fylkesmannen vurderer derfor at det er tilstrekkeleg vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Hybridlerk er ein framand art i Noreg. I Artsdatabanken si svarteliste vert arten kategorisert med låg økologisk risiko. Hybridlerk har generasjonstid på om lag 30 år etter ein juvenil periode på 12 år, så arten sett frø ved tidleg alder. Hybridlerk mister bar om hausten og let lys ned til bakken på vinteren, med eit betydeleg årleg strøfall. Korleis strøfall frå lerk påverkar vegetasjon i eit produksjonsbestand er ikkje godt dokumentert, men erfaring tilseier at ei tett krone om sumaren vil favorisere artar som tolererer skugge, og at dette vil kunne føre til endra artssamansetting på tidlegare opne areal.

Lerkeartar har lette frø som kan spreie seg langt frå mortrea. I rapporten *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* (DN-utredning 8-2012) blir det estimert at lerkearter kan spreie frø om lag 840 – 2400 meter frå mortrea ved 10 m/s vindstyrke. Hybridlerk var ikkje med i berekningane, men arten skil seg ikkje vesentleg frå dei andre lerkeartane. Risiko for spreining vil avhenge av kor eksponerte trea er i terrenget, og kva type areal frøa landar på. Hybridlerk etablerer seg lettast etter markriving/brann. Arten vert sett på som lyskrevjande og spirar best i opent landskap.

Då plantefelta gjerne står i minst 70 år så er det stor moglegheit for at frø vil kunne spreie seg til nærliggande natur. Naturmangfaldlova § 9 (føre var-prinsippet) må derfor leggst til grunn ved vurderinga av spreings- og etableringsrisiko i verdifull natur i områda rundt plantefelta.

Utplantingsfeltet

Dette plantefeltet har hatt ein generasjon med produksjonsskog av gran og vrifuru som er avverka. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på sjølve området som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyde på at det på utsettingsområdet finst andre artar eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser derfor ikkje at utplanting av hybridlerk vil kunne føra til tap av biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet.

Naturverdiar i området rundt plantefeltet

Det er til dels store og viktige naturverdiar i området rundt plantefeltet. Innan 2 km er det seks naturtypar med verdi A, fire av desse er kulturlandskapsjøar, ein er rik lågurt-eikeskog (NT), og ei rik beiteeng (A) om lag 300 meter ifrå. Kulturmarksjøane i området inngår i naturreservat, med ei kantsone som er sårbar for innslag av framande arter generelt. Strukturelle endringar i slike økosystem, som kan framskundast med auka press frå nærliggande plantefelt, vil kunne gripe inn i den etablerte næringskjeda. Utover dette er det fire naturtypar med verdi B: to naturbeitemark, oseanisk nedbørsmyr (VU), høgstaudebjørkeskog (DD), samt ein kystlynghei verdi C (EN).

Av svært viktig verdi er den rike beiteenga (Andamarkene, verdi A) som ligg 300 m søraust for plantefeltet. Dette er eit 57 daa stort område, med innslag av kystlynghei (EN) og fuktheier, som går over i rik beiteeng. Denne enga har blant anna ein stor populasjon av den raudlista planten nikkebrønslé (VU), og fleire av artane indikerer rikare markslag på staden. Denne enga vil vera sårbar for innslag av framande arter.

Innanfor to km rundt det omsøkte området er det gjort registreringar av raudlisteartar, med seks observasjonar av åkerrikse (CR), 248 observasjonar av ni sterkt trua artar (EN) og 1129 observasjonar av 54 sårbare og nær trua artar (VU og NT). Dei fleste av desse observasjonane er ulike fugleartar, det er noko uvisst korleis ein etablering av treslaget lerk vil påverke fuglefaunaen, men fuglar som er knytt til det opne kulturlandskapet vil kunne bli negativt påverka. Dette gjeld spesielt dei som hekker og beiter på bakken, til dømes åkerrikse (CR).

Samla belastning på området rundt

De søker om å planta i eit område med mykje sitkagran (*Picea sitchensis*), gran og vrifuru, slik at plantinga utgjer ei lita endring i frøpresset på området. Hybridlerk kan spreie seg langt og kan påverke negativt nærliggande naturtypar av høg verdi dersom frøa klarer å etablere seg. Det er særleg det nærliggande naturbeitemark 300 m unna (Andamarkane) som kan bli påverka av spreiding frå plantefeltet, samt nærliggande kantsoner av rike kulturmarksjøar (naturreservat). Ut over desse områda er areala rundt plantefeltet stort sett dyrka mark og beitemark i god hevd med få sjansar for etablering frå det omsøkte plantefeltet.

Andre viktige samfunnsinteresser

Hybridlerk kan gi tømmer av god kvalitet, og tømmerproduksjon vil kunne gi både god verdiskaping og karbonbinding på areala. Det opplyst at vurderinga av hybridlerk som eigna treslag er gjort i samråd med skogfagleg råd frå skogbrukssjefen i kommunen. For skolen, som har skogbruk som ein del av sin undervisning og drift, vil det vere positivt med ulike treslag i produksjonen sin.

Lerkeartar gir vidare eit meir opent skogbilde enn produksjonsskog med gran. Søkar opplyser at den ståande skogen rundt ber preg av å vere tilhaldsplass for rådyr og hare, og blir nytta for skjul og opphald av fuglar i kulturlandskapet.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer ut frå det som er av kunnskap om naturverdiar i nærliggande område at fleire av desse vil kunne få forringa naturverdi ved etablering av framande treslag. På same tid vurderer vi risikoen for spreiding av hybridlerk til desse områda som moderat, og mogleg å halde under kontroll ved overvaking og fjerning. De opplyser i søknaden at de vil etablere gode internrutinar for å hindre spreiding av hybridlerk til tilgrensande areal og naboeigedomar, og at dette vil bli innarbeida i skolen sin skjøtselsplan for skogbruk.

I vurderinga opp mot andre samfunnsinteresser har Fylkesmannen kome fram til at utplanting av hybridlerk kan gi eit samfunnsmessig akseptabelt resultat. Under føresetnad av at framtidig spreiding av hybridlerk blir overvaka og handtert kan me ikkje sjå at den omsøkte plantinga vil vere til vesentleg skade for naturmangfaldet.

Vedtak og vilkår

Fylkesmannen gir med dette løyve til å sette ut 6000 planter av japanlerk på eit 24 dekar stort areal på gnr/bnr 7/1, Øksnevad i Klepp kommune i Rogaland.

Det er sett vilkår til løyvet (sjå under). Vilkåra til løyvet og dette dokumentet må gjerast kjent og overførast samtidig som eventuelt eigarskifte til ny eigar.

Arealet er merka av på vedlagte kart.

Vilkår:

- Spreiing av lerk utanfor det omsøkte feltet skal overvakast og fjernast. Dette må innarbeidast i skolen sine planar, og det må gjerast avtale med aktuelle grunneigarar om at de har naudsynt løyve til dette.
- Trea skal hoggast seinast ved biologisk hogstmogen alder.
- Det skal ikkje settast att livslaupstre av utanlandske treslag ved hogst (jf. forskrifta).

Plantinga skal ikkje utførast før **tidlegast ei veke etter at klagefristen er ute** og ein eventuell klage er ferdig handsama.

Dette løyvet er **gyldig i 5 år** frå den dato brevet er datert. Dersom tiltaket ikkje er gjennomført innan fristen, og det ikkje ligg føre søknad om utsett frist, vert løyvet automatisk trekt tilbake.

Klage

De kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eget vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Vedlegg: Kart

Med helsing

Geir Skadberg
landbruksdirektør

Elisabeth Schmidt
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Saksbehandlar: Elisabeth Schmidt
Saksbehandlar telefon: 51568784
E-post: fmroesc@fylkesmannen.no

Kopi til:

Klepp kommune Postboks 25 4358 Kleppe
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM